

Americký válečný film 21. století: Na frontě hodnot

MgA. Petr Januschka, Ph.D.

Teze disertační práce

Teze disertační práce

Americký válečný film 21. století: Na frontě hodnot

21st Century American War Cinema: On the Frontline of Values

Autor: **MgA. Petr Januschka, Ph.D.**

Studijní program: Výtvarná umění P8206

Studijní obor: Multimedia a design 8206V102

Školitel: doc. Mgr.MgA. Jan Gogola

Oponenti: prof. MgA. Hana Slavíková, Ph.D.
prof. MgA. Hana Slavíková, Ph.D.

Zlín, listopad 2024

© Petr Januschka

Vydala **Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně** v edici **Doctoral Thesis Summary**.
Publikace byla vydána v roce 2024.

Klíčová slova: *reprezentace, válečná kinematografie, Amerika, hodnoty, Válka v Iráku*

Key words: *representation, war cinema, America, values, War in Iraq*

Plná verze disertační práce je dostupná v Knihovně UTB ve Zlíně.

ISBN 978-80-7678-297-6

Děkuji školiteli doc. Mgr.MgA. Janu Gogolovi za obrovskou míru trpělivost a ochoty, kterou prokázal v průběhu celého trvání mého doktorského studia a tvorby nejen teoretické, ale především praktické části mé disertační práce. Zároveň děkuji všem, kteří se na produkci praktického výstupu podíleli, především pak producentovi Františkovi Horvátovi. Nakonec, děkuji také své ženě Anežce.

ABSTRAKT

Disertační práce „Americký válečný film 21. století: Na frontě hodnot“ se sestává z praktické a teoretické části. Praktickou částí je krátkometrážní snímek *Ostrov svobody*, teoretickou pak analýza reprezentace amerických hodnot ve vybraných amerických válečných filmech reflektujících válku proti teroru. Pojítkem obou částí je zkoumání možných způsobů reprezentace hodnotového konfliktu ve filmu. Praktická část inscenuje v kulisách jednoho letadla dialog mezi svobodou, individualismem a právem na následování osobního štěstí na jedné straně a věrností, rodinou, vlastenectvím a pospolitostí na straně druhé. Toto hodnotové „tření“ se přitom pokouší prezentovat empatickým a nezjednodušujícím způsobem, který oběma pólům přiznává vlastní pravdivost. Na praktický výstup pak navazuje část teoretická, analyzující způsob reprezentace hodnot (konkrétně těch amerických) ve vzorku zmíněného typu válečných filmů, a co od této reprezentace očekává kritická obec. Nakonec práce konfrontuje zjištění z obou částí a předkládá poučení a závěry z toho vyplývající.

ABSTRACT

The dissertation titled „21st Century American War Film: On the Frontline of Values” consists of a practical and a theoretical part. The practical part is a short film titled *Island of Freedom*, while the theoretical part is an analysis of the representation of American values in selected American war films reflecting the War on Terror. The common thread between the two parts is the exploration of possible ways to represent a conflict of values in cinema. Within the confines of an airplane cabin, the practical part stages a dialogue between freedom, individualism, and the pursuit of individual happiness on one side, and loyalty, family, patriotism, and community on the other. This “friction” between values is presented in an empathetic and nuanced manner, acknowledging the truth in both perspectives. The practical output is followed by the theoretical section, which analyzes the representation of values (specifically American ones) in a sample of the aforementioned type of war films, and what critics expect from such representation. Finally, the dissertation confronts the findings from both parts and draws conclusions from this comparison.

OBSAH

1. PRAKTICKÁ ČÁST DISERTAČNÍ PRÁCE.....	6
2. PŘEDSTAVENÍ TEORETICKÉ ČÁSTI DISERTAČNÍ PRÁCE	7
3. DEFINICE AMERICKÝCH HODNOT.....	9
4. METODIKA.....	9
5. ANALÝZY FILMŮ.....	15
6. VÝSLEDKY ZKOUMÁNÍ	16
7. ZÁVĚR	19

1. PRAKTICKÁ ČÁST DISERTAČNÍ PRÁCE

1.1 Propojení obou částí DP

Disertační práce se sestává z praktického audiovizuálního výstupu (krátký film *Ostrov svobody*) a teoretické analýzy reprezentace amerických hodnot ve válečných filmech reflektujících konflikty po událostech 11. září 2001. Ačkoliv se praktický výstup žánrově řadí mezi historická dramata, a tedy striktně nespadá do škatulky válečné kinematografie, které je věnována teoretická část práce, lze ve fundamentální rovině nalézt výrazné tematické propojení obou částí. Snímek inscenuje střet dvou souborů hodnot – svobody, síly a individualismu na straně jedné, a věrnosti, rodiny a vlastenectví na straně druhé, z nichž ale oba mohou být označeny za americké. Tento princip *Ostrov svobody* sdílí s filmy válečného žánru, ve kterých často idealistické, obranné hodnoty přijdou do střetu s obdobně validními hodnotami humanistickými.

Ambicí praktické části bylo reprezentovat střetávající se hodnoty svých dvou hrdinů maximálně rovnocenným a nezjednodušujícím způsobem. Přiznat jejich kontradikci, ale zároveň oběma přiřknout pravdivost. Právě absence této schopnosti v případě válečných filmů reflektujících válku proti teroru byla autorovou motivací pro volbu tématu teoretické části práce.

Další pohnutkou pak je autorův dlouhodobý zájem o americký kontext, a to především v oblastech, kde se popkultura protíná s politikou a společenským diskurzem. Tento zájem reflektoval již v teoretické části bakalářské práce pojednávající o vlivu konkrétní epizody animovaného seriálu *Městečko South Park* na veřejnou debatu o eutanazii v USA. V tematicky podobném duchu se nesla také autorova teoretická magisterská práce, analyzující proměny amerických nočních show (tzv. “Late Night”) ve vztahu k politickému komentáři a satíře. Podobně jako v případě obou výše zmíněných prací se i tato předkládaná dotýká vlivu populární kultury na socio-politickou debatu a toho, jak podobné politické a společenské pohyby popkultura reflektuje.

Tematickou návaznost na disertaci v sobě nese také autorem paralelně vyvíjený projekt “Krizí proti krizi”. Připravovaný celovečerní dokumentární film se má zabývat okolnostmi vzniku slavného snímku “Krise” z roku 1938, na kterém se jako spolurežisér podílel zlínský filmař Alexander Hackenschmied. Původní film měl za cíl americké veřejnosti představit nacistické ohrožení Československa a stal se důležitým příspěvkem do žánru válečné, dokumentární kinematografie.

Pojítkem obou částí práce je zkoumání způsobu reprezentace hodnot a jejich střetů. Teoretická část práce se pokouší analyzovat a pojmenovat přístup současných amerických válečných filmů k tomuto úkolu, zatímco praktickou část lze chápat jako autorem nabízenou možnost přístupu k této reprezentaci. Právě srovnání obou přístupů k reprezentaci se práce věnuje na svém konci při

vyhodnocování závěrů její teoretické části.

Synopsi a explikaci filmu lze dohledat v plné verzi disertační práce.

2. PŘEDSTAVENÍ TEORETICKÉ ČÁSTI DISERTAČNÍ PRÁCE

2.1 Motivace pro zpracování tématu

Již 20 let uplynulo od zahájení americké invaze do Afghánistánu a s ní spojené širší kampaně “války proti teroru”. Jedná se nejen o klíčový moment světové geopolitiky, ale také o podstatný kulturní zlom, který se významně propsal do charakteru populární kultury. Tento fakt samozřejmě neunikl pozornosti mnohých filmových teoretiků, kteří se pokoušeli a pokouší dopad této kulturní změny na kinematografii reflektovat a analyzovat. Pozice kritické obce vůči filmům zpracovávajících téma války proti teroru je poměrně zřejmá nejen z textů teoretiků, ale také z reakcí kritiků a recenzentů na tyto filmy. Jak kritici tak teoretici často osočují tyto filmy z černobílého pohledu na konflikt a podpory “kulturního imperialismu” Spojených států. Nařčení mnohdy vyznívají tak, že snímky svou kladnou reprezentací amerických hodnot stvrzují oficiální válečný narativ.

Vzhledem ke značné době, která od vypuknutí konfliktů uplynula, a která dala vzniknout relevantnímu množství tematických filmů, vnímá autor jako smysluplné podrobit jejich reprezentativní vzorek analýze reprezentace amerických hodnot. Smysluplnost takovéto analýzy i ve společenském měřítku umocňuje také nyní zhoršená celosvětová bezpečnostní situace, kterou provází hned dva potenciálně globální konflikty. Jak již od roku 2022 (defacto 2014) válka na Ukrajině, tak bující konflikt na Středním východě, mají charakter potenciálně globálního střetu, ve kterém se Západní svět pokouší bránit své hodnoty. V tomto smyslu může analýza poskytnout užitečný vhled do způsobu mediální reprezentace této snahy o obranu “západních hodnot” v předchozím významném konfliktu.

2.2 Cíle

Hlavním cílem práce je analýza reprezentace amerických hodnot na vzorku signifikantních amerických válečných filmů odehrávajících se na bojištích války proti teroru. Klíčovým prvkem metody je jednotná hodnotící škála sestávající se se stejných, jasně formulovaných kritérií aplikovaných na každý film. Díky tomu by měla být získaná data objektivnější, a tedy poskytnout relevantnější přehled tendencí reprezentace amerických hodnot v daném žánru.

Následné konfrontace těchto dat s kritickými ohlasy na dané filmy pomůže nahlédnout do vztahu mezi určitým druhem reprezentace amerických hodnot a kritickými požadavky na tuto reprezentaci.

2.3 Přehled současného stavu bádání

Teoretické texty na dané téma často analyzují dopad války na americkou kinematografii obecně, napříč žánry. Ve své knize „Parallel Lines: Post-9/11 American Cinema” se Guy Westwell například zaměřuje na snímek *Temný rytíř* (2008) jako exemplář popkulturního produktu přímo komentujícího paranoidní atmosféru po útocích na Světové obchodní centrum a společenské obavy z všudypřítomného sledování. V analýze válečných filmů jako „Americký sniper” a „30 minut do půlnoci” se Westwell omezuje na kritiku stereotypizace a „hrdinských narativů” portrétních Američany jako bojovníky proti zlu (Westwell 2014).

Podobně je tomu v zevrubné analýze amerických velkofilmů od Terence McSweeneyho s názvem „The War on Terror and American Film: 9/11 Frames Per Second”. Ten si podobně jako Westwell v komerčních amerických filmech všímá častějších leitmotivů eroze občanských svobod a rostoucí moci tajných služeb. McSweeney také podobě rozpoznává častější motiv patriotismu a nacionalismu, který je ale konfrontován s morálně ambivalentní povahou války. Westwell i McSweeney tedy dochází ve svých knihách k podobným závěrům, ani v jednom případě se ale nejedná o koncentrovanou analýzu striktně válečného žánru.

K podobně formulované kritice jistého “pro-válečného” étosu amerických filmů reflektujících konflikty po 11. září se přidává mnoho dalších filmových vědců i kritiků. Vzniká tak dominantní akademický úzus, že americká kinematografie ve válce s terorem obhajovala a obhajuje americké hodnoty. Tato kritika však často nebývá konstruovaná analyticky, a spíše než rigorózní snahu o přesnou analýzu založenou na jasně daných kritériích, připomíná kulturně-politickou obžalobu Hollywoodu.

Z tohoto důvodu může být tato práce přínosem v širší debatě o tendencích amerického válečného filmu. Podrobuje analýze vzorek filmů, jejichž výběr není náhodný nýbrž reflektuje jejich kulturní relevanci a konsekventnost ve veřejné debatě. Na všechny snímky také práce aplikuje stejná hodnotící kritéria, čímž minimalizuje (nebo alespoň upozaďuje) roli vlastního biasu autora. Výsledkem by tedy měl být stručný, co nejpřesnější přehled toho, co daný film říká o amerických hodnotách a zda je prezentuje ve spíše pozitivním nebo spíše negativním světle. Nakonec takto získaná data vsadí práce do kontextu kritické

percepce, tedy jak na daný způsob reprezentace amerických hodnot reagují kritici.

Právě popis tohoto vztahu mezi způsobem reprezentace amerických hodnot a kritickým přijetím této reprezentace je stěžejním výstupem textu a odpovědí na výzkumnou otázku celé práce, tedy jakou reprezentaci amerických hodnot Hollywood nabízí a jakou preferují kritici. Zodpovězení této otázky je hodnotné nejen pro filmový a americký kontext, ale může být i důležitým příspěvkem do sociokulturní snahy popsat aktuální civilizační mentalitu Západu. Jaký obraz sebe chceme vidět, jaký nechceme vidět a jaký kultura nabízí.

3. DEFINICE AMERICKÝCH HODNOT

Kapitulu definující americké hodnoty pro potřeby práce lze dohledat v její plné verzi.

4. METODIKA

4.1 Zvolené metody

Práce využívá metodu obsahové analýzy, která je v kontextu mediálních studií hojně využívaná k analýze tendencí, vzorců, schémat i reprezentací v médiích. V obsahové analýze dochází ke zkoumání textů (obrazů) s ohledem na několik vybraných znaků, jejichž výskyt je zachycován (Dvořáková 2023). Metoda pomáhá odhalit v textech (obrazech) latentní sdělení, která nejsou zjevná při jejich běžném čtení.

Výhodou přístupu je jeho rigoróznost. Reprezentativní vzorek filmů je vybrán na základě předem stanovených kritérií a podroben stejným, předem definovaným hodnotícím kritériím. Právě rigoróznost metody je ale zároveň i její jistou nevýhodou, a to především při analýze uměleckých děl, kde nekompromisní kategorizace nemusí vždy postihnou nuance a ambivalence. Na ně ale práce vždy upozorní, aby se tento nedostatek metody minimalizoval.

4.2 Metodika výběru filmů

Práce se tedy zaměří na americké filmy žánrově označené jako „válečné“, odehrávající se na bojištích „Války proti teroru“, tedy v Iráku, Afghánistánu a dalších místech protiteroristických operací. Musí se jednat o klasické studiové

snímky distribuované do kin, či uvedené na velké streamovací platformě. Cílem práce je popsat jak samotnou reprezentaci amerických hodnot v těchto filmech, tak i kritickou reakci na ni. Práce chce také preference kritiků porovnat s preferencemi širší veřejnosti a popsat, kde se střetávají a kde míjí. Analýze budou tedy podrobeny 3 nejvýdělečnější a tři kriticky nejlépe hodnocené filmy. Text zde dává přednost kvalitě na úkor kvantity, a volí tento menší počet, aby všechna díla mohl podrobit dostatečně hlubokému rozboru.

Dle dat IMDB.com (největší americká filmová databáze) ověřených na boxofficemojo.com (důvěryhodný zdroj o výdělcích filmů) udávají, že se jedná o tyto nejvýdělečnější filmy:

Americký sniper

Na život a na smrt

Povinnost a čest

Při výběru filmů nejcenenějších bylo cílem reflektovat co možná nejběžnější, nejmainstreamovější kritický konsensus představující průměr současného kritického diskurzu. Z tohoto důvodu byl využit největší internetový agregátor kritik rottentomatoes.com. Portál sbírá kritické reakce a průměruje je do výsledného skóre. Podle jeho dat, třemi nejlépe hodnocenými americkými válečnými filmy reflektující Válku proti teroru jsou:

Smrt čeká všude

Megan Leavey

Mosul

4.3 Metodika analýzy filmů

Práce podrobí každý film analýze reprezentace amerických hodnot na základě níže popsaných kritérií. Analýza si neklade za cíl přijít s definitivní odpovědí na velmi komplexní otázku reprezentace amerických hodnot v daném žánru, ale spíše nabídnout jedno z možných paradigmat, jakými je na ni možné nazírat. Podobně, jako je tomu u slavného “testu Bechdelové” nabízejícího jednoduchá kritéria pro analýzu zastoupení žen v kulturních dílech, má touto prací předkládaná metoda pomoci odhalit opakující se vzorce a vztahy v daném žánru kinematografie.

Práce bude zkoumat reprezentaci amerických hodnot skrze šest oblastí: Vojáky, civilisty, nepřítel, rodiny, veřejnost a politiku. V každé kategorii

může být film ohodnocen buďto kladnou polohou (pozitivní reprezentace) negativní polohou (negativní reprezentace) nebo žádnou polohou (pokud se film kritériem nezaobírá). Práce vždy popíše klíčové momenty reprezentace vztahující se k dané kategorii, a na jejich základě přidělí kategorii pozitivní, negativní, či ambivalentní polohu (pokud úměrně rozvíjí jak pozitivní, tak negativní polohu kritéria). Výsledné “skóre” filmu, tedy množství pozitivní, negativní či ambivalentní reprezentace amerických hodnot v daných kategoriích poskytne objektivnější představu o tom, jak daný film tyto hodnoty v celistvosti reprezentuje.

S využitím výše vydefinovaných amerických hodnot formuluje práce kritéria pro analýzu jejich reprezentace takto:

4.3.1 S Reprezentace amerických hodnot skrze americké vojáky

+ Vyplývá ze zobrazení amerických vojáků ve filmu pozitivní či spíše pozitivní pohled na americké hodnoty? Vidíme ve filmu americké vojáky jednat spíše na základě některé z těchto pohnutek?

1. idealismus

2. snaha ochránit svou rodinu

3. empatie vůči cizincům

– Vyplývá ze zobrazení amerických vojáků ve filmu negativní či spíše negativní pohled na americké hodnoty? Vidíme je ve filmu jednat spíše na základě některé z těchto pohnutek?

1. egoismus

2. lhostejnost k vlastní rodině

3. touha páchat násilí na cizincích

4.3.2 Reprezentace amerických hodnot skrze civilní obyvatelstvo nepřítelů

+ Vyplývá ze zobrazení místních obyvatel ve filmu pozitivní, či spíše pozitivní pohled na americké hodnoty? Vidíme místní ve filmu jednat spíše na základě některé z těchto pohnutek?

1. idealismus

2. snaha ochránit svou rodinu

3. snaha pomoci cizincům

– Vyplývá ze zobrazení místních obyvatel ve filmu negativní, či spíše negativní pohled na americké hodnoty? Vidíme místní ve filmu jednat spíše na základě některé z těchto pohnutek?

1. egoismus
2. lhostejnost k vlastní rodině
3. nepřátelství vůči cizincům

4.3.3 Reprezentace amerických hodnot skrze nepřítele

+ Vyplývá ze zobrazení nepřítele ve filmu spíše pozitivní pohled na americké hodnoty? Vidíme nepřítele ve filmu jednat spíše na základě některé z těchto pohnutek?

1. idealismus
2. touha po spravedlnosti
3. soucit

– Vyplývá ze zobrazení nepřítele ve filmu negativní, či spíše negativní pohled na americké hodnoty? Vidíme nepřítele ve filmu jednat spíše na základě některé z těchto pohnutek?

1. egoismus
2. fanatismus
3. Sadismus

4.3.4 Reprezentace amerických hodnot skrze reakce americké veřejnosti

+ Vyplývá ve filmu ze zobrazení reakce veřejnosti na zapojení do konfliktu spíše pozitivní pohled na americké hodnoty? Dá se tato reakce popsat spíše následovně?

1. identifikace
2. svrchovanost
3. empatie vůči cizincům

– Vyplývá ve filmu ze zobrazení reakce veřejnosti na zapojení do konfliktu negativní, či spíše negativní pohled na americké hodnoty? Dá se tato reakce popsat spíše následovně?

1. konflikt
2. manipulace
3. nepřátelství vůči cizincům

4.3.5 Reprezentace amerických hodnot skrze reakce rodin

+ Vyplývá ve filmu ze zobrazení reakce rodin vojáků na zapojení do konfliktu spíše pozitivní pohled na americké hodnoty? Dá se tato reakce popsat spíše následovně?

1. identifikace
2. svrchovanost
3. empatie vůči cizincům

– Vyplývá ve filmu ze zobrazení reakce rodin vojáků na zapojení do konfliktu negativní, či spíše negativní pohled na americké hodnoty? Dá se tato reakce popsat spíše následovně?

1. konflikt
2. manipulace
3. nepřátelství vůči cizincům

4.3.6 Reprezentace amerických hodnot skrze americkou politiku

+ Vyplývá ze zobrazení amerických politiků ve filmu spíše pozitivní pohled na americké hodnoty? Reprezentuje zobrazení amerického politika či politiků některou z těchto hodnot?

1. pravda
2. spravedlnost
3. Idealistická politika

– Vyplývá ze zobrazení amerických politiků ve filmu spíše negativní, či spíše pohled na americké hodnoty? Reprezentuje zobrazení amerického politika či politiků některou z těchto kategorií?

1. lež
2. bezpráví
3. Imperialistická politika

4.4 Metodika výběru zdrojů kritických ohlasů

Podobně jako v případě metodiky výběru nejcennějších filmů, i metoda výběru zdrojů recenzí, které práce podrobí analýze, akcentuje především snahu zohlednit co možná nejmainstreamovější a nejtradičnější kritický diskurz. Práce se tedy bude opírat o texty ze zavedených a respektovaných médií. Jako zástupce evropského pohledu práce využije kritiky z deníku The Guardian a videorecenze z BBC Radio 4 od, dnes možná nejslavnějšího britského kritika, Marka Kermoda. Americký pohled budou zastupovat texty ze dvou nejrespektovanějších tamních deníků The New York Times a The Washington Post a taktéž respektovaného, kulturně zaměřeného deníku The New Yorker.

V případě, že v těchto médiích kritika daného filmu chybí, je nahrazena textem z jiného, obdobně respektovaného média. Těmi jsou: magazín Time Magazine, magazín The Hollywood Reporter, deník The Chicago Sun Times, deník The Los Angeles Times a web RogerEbert.com. Poslední zmíněný zdroj existuje sice pouze v online formě, jedná se však o respektovanou platformu pokračující v kritické tradici svého zakladatele Rogera Eberta, ve své době asi nejslavnějšího amerického kritika.

4.5 Metodika analýzy kritické reakce na reprezentaci

V tomto smyslu pak práce také formuluje kritéria pro analýzu kritické reakce, fundamentálně spočívající v tom, zda daný kritik daný způsob reprezentace vnímá pozitivně, negativně, či ambivalentně.

4.5.1 S Reprezentace amerických hodnot skrze americké vojáky

+ Vnímá autor textu způsob reprezentace amerických vojáků ve filmu jako pozitivní či spíše pozitivní pohled na americké hodnoty?

– Vnímá autor textu způsob reprezentace amerických vojáků ve filmu jako negativní či spíše negativní pohled na americké hodnoty?

4.5.2 Reprezentace amerických hodnot skrze civilní obyvatelstvo nepřítelů

+ Vnímá autor textu způsob reprezentace civilního obyvatelstva ve filmu jako pozitivní, či spíše pozitivní pohled na americké hodnoty?

– Vnímá autor textu způsob reprezentace civilního obyvatelstva ve filmu jako negativní, či spíše negativní pohled na americké hodnoty?

4.5.3 Reprezentace amerických hodnot skrze nepřítele

+ Vnímá autor textu způsob reprezentace nepřítele ve filmu jako pozitivní, či spíše pozitivní pohled na americké hodnoty?

– Vnímá autor textu způsob reprezentace nepřítele ve filmu jako negativní, či spíše negativní pohled na americké hodnoty?

4.5.4 Reprezentace amerických hodnot skrze reakce americké veřejnosti

+ Vnímá autor textu způsob reprezentace reakce americké veřejnosti ve filmu na zapojení do konfliktu jako pozitivní, či spíše pozitivní pohled na americké hodnoty?

– Vnímá autor textu způsob reprezentace reakce americké veřejnosti ve filmu na zapojení do konfliktu jako negativní, či spíše negativní pohled na americké hodnoty?

4.5.5 Reprezentace amerických hodnot skrze reakce rodin

+ Vnímá autor textu způsob reprezentace reakce rodin ve filmu na zapojení svých blízkých do konfliktu jako pozitivní, či spíše pozitivní pohled na americké hodnoty?

– Vnímá autor textu způsob reprezentace reakce rodin ve filmu na zapojení svých blízkých do konfliktu jako negativní, či spíše negativní pohled na americké hodnoty?

4.5.6 Reprezentace amerických hodnot skrze americkou politiku

+ Vnímá autor textu způsob reprezentace amerických politiků ve filmu jako pozitivní, či spíše pozitivní pohled na americké hodnoty?

– Vnímá autor textu způsob reprezentace amerických politiků ve filmu jako negativní, či spíše negativní pohled na americké hodnoty?

5. ANALÝZY FILMŮ

– Analýzy všech šesti snímků lze dohledat v úplné verzi disertační práce.

6. VÝSLEDKY ZKOUMÁNÍ

6.1 Společné znaky všech filmů

I přes již na první pohled zjevné rozdílnosti filmů v obou zkoumaných kategoriích, lze i tak vyzorovat několik tendencí, které sdílejí. Tou nejvýraznější je, že všechny vybrané filmy nahlíží na válku pohledem vojáků speciálních, až elitních útvarů. Ať už se jedná o pyrotechniky, psovody, SEALs, či irácký SWAT tým, vždy jsou to lidé speciálně vyškolení, plnící specifické úkoly. Tím se protagonisté těchto filmů liší o typických hrdinů snímků druhoválečných, či vietnamových, kteří bývají řadovými, často naverbovanými vojáky a válečníky se teprve musí stát.

Důležitým pojítkem všech filmů je také snaha zaštiťovat se reálnými událostmi. Pět z šesti vybraných filmů je inspirováno skutečnými událostmi a tři z nich jsou dokonce přímo biografickými (Americký sniper, Na život a na smrt, Megan Leavey). Jedinou výjimkou je snímek Smrt čeká všude, jehož scenárista se však také odvolává na inspiraci mnoha rozhovory se skutečnými vojáky. Tuto tendenci snímků reflektujících válku proti teroru lze chápat jako snahu zaštitit se jakousi nevyvratitelnou skutečností v příbězích, jejichž dějiště jen kontroverzní a politicky problematické.

S tím souvisí i všeobecná neochota analyzovaných snímků reflektovat výrazněji politický kontext. Ať už ty nejdělečnější, či kriticky nejceněnější, všechny filmy se politiky dotýkají jen letmo, spíše implicitně, a nebo vůbec. Žádné z vybraných děl nemá ambici komplexně hodnotit široké geopolitické pozadí konfliktů, ve kterých se odehrávají. Svou šíří záběru naopak zužují na spíše intimní portréty, až charakterovou studii hrdiny, či hrdinů. Dokumentují jejich osobní cestu, proměnu ideálů, boj uvnitř jich samotných, traumata, či vztahy s rodinami. Právě reflexi rodinného kontextu se ve filmech také dostává většího prostoru, což vyplývá i z faktu, že hrdinové se dobrovolně účastní polarizující války, což do rodinných vztahů vnáší specifickou dynamiku.

Nakonec, filmy spojuje také jednoznačná preference realistického vyprávění. V bojových scénách skoro vždy využívají ruční kameru a záměrně chaotické snímání k vytvoření pocitu autenticity a imerze. Výrazná kamerová stylizace je výjimečná. Všechny snímky jako by si chtěli zachovat určitý civilní étos, což reflektuje třeba i častější užití jemnějších, akustických písní pod závěrečnými titulky.

6.2 Zobecnění reprezentace amerických hodnot a jejího

kritického přijetí v nejdělečnějších filmech

Detailní analýzu zobecňující způsob reprezentace amerických hodnot a jejího kritického přijetí v nejdělečnějších filmech lze nalézt v plné verzi práce.

6.3 Zobecnění reprezentace amerických hodnot a jejího kritického přijetí v nejcennějších filmech

Detailní analýzu zobecňující způsob reprezentace amerických hodnot a jejího kritického přijetí v nejcennějších lze nalézt v plné verzi práce.

6.4 Shrnutí

6.4.1 Zobecnění tendencí reprezentace

Jednoslovným zobecněním převládajícího způsobu reprezentace v obou skupinách filmů vzniká následující přehled.

Tabulka 6.1 **Zobecněné tendence reprezentace v nejdělečnějších a nejcennějších filmech**

Filmy	NEJVÝDĚLEČNĚJŠÍ	NEJCENĚNĚJŠÍ
Vojáci	Heroičtí	Rozpolcení
Civilní obyvatelstvo	Nebezpečné	Trpící
Nepřítel	Konkretizovaný	Neviditelný
Reakce veřejnosti	Podpurná	Podpurná
Reakce rodin	Identifikační	Kritická
Politika	Absentující	Polemická

6.4.2 Závěr

Co tedy za americké hodnoty považují divácky nejúspěšnější snímky a co za ně považují kritici a jimi ceněné filmy? Pro první zmíněné jsou americkými hodnotami především patriotismus, síla, statečnost, svoboda, rodina, věrnost a pospolitost. Jsou pro ně evidentní (“self evident” jak se píše v americké Ústavě) a nelze s nimi polemizovat. Tyto filmy lze označit za nositele dominantního diskurzu na kterém stojí konstrukce amerického mýtu. Oproti této vizi pak stojí kritici a jejich definice amerických hodnot. Těmi by dle nich měla být tolerance, altruismus, empatie, sebekritika, dekolonizace a globalismus. Tradiční americké hodnoty, jak je definují filmy “spojující”, pro ně nejsou nedotknutelnými, ale naopak mají být podrobeny polemice. V širším smyslu tedy představují snahu o dekonstrukci amerického mýtu.

Oba tábory se odvolávají na hodnoty, které opravdu lze vystopovat až k fundamentům americké identity (tak, jak pojmenovala v kapitole “Definice amerických hodnot”, tedy ke svobodě a jejímu šíření, komunitě, individualismu, rodině, samostatnosti či vlastnímu sebeurčení. Ani jeden z pólů tedy nejde označit za mylný, či nepravdivý. Problémem je vědomá selektivita těchto hodnot, která oběma táborům umožňuje vytvořit jimi preferovaný, ale fakticky neúplný obraz amerických hodnot. Ty totiž ve své úplnosti vytváří komplikované kontradikce. Ve světě patriotismu, věrnosti a síly, jako by nebyl prostor pro empatii či toleranci. Naopak svět tolerance a sebekritiky, jako by zapovídal přítomnost patriotismu a síly. Oba světy jako tuto svou “polovinu obrazu” přijímali jako dostačující k dosažení vlastního cíle. V jednom případě diváckého úspěchu, v druhém kritických ovací.

Tento princip samozřejmě nelze označit za absolutní a v analyzovaných snímcích lze najít momenty naznačující snahu o překročení vlastního paradigmatu. Je názorem autora této práce, že nejvýraznější z nich obsahuje film Clinta Eastwooda - Americký sniper. Předposlední, silně idylická scéna rodinného semknutí a hrdinova triumfu nad sebou samým by ve “spojujícím” módu filmu měla být tou poslední. Obraz však přejde do černé a titulky suše sdělí, že protagonista byl ten den zabit veteránem, kterému se snažil pomoci. Dle autora práce se jedná o moment vnášející do závěru snímku silnou ambivalenci. Eastwood tímto přichází s tvrdou kritikou války, nikoliv z politického ale čistě lidského hlediska. Na základě toho co dělá americkým vojákům a přeneseně také celé americké společnosti. Staví je proti sobě. Tímto také snímek rozměňuje následný obraz veřejného sjednocení během pohřbu, protože realita Kyleovy smrti představuje mnohem komplikovanější realitu.

7. ZÁVĚR

7.1 Sjednocení a polemika

Co tedy za americké hodnoty považují divácky nejúspěšnější snímky a co za ně považují kritici a jimi ceněné filmy? Pro první zmíněné jsou americkými hodnotami především patriotismus, síla, statečnost, svoboda, rodina, věrnost a pospolitost. Jsou pro ně evidentní (“self evident” jak se píše v americké Ústavě) a nelze s nimi polemizovat. Tyto filmy lze označit za nositele dominantního diskurzu na kterém stojí konstrukce amerického mýtu. Oproti této vizi pak stojí kritici a jejich definice amerických hodnot. Těmi by dle nich měla být tolerance, altruismus, empatie, sebekritika, dekolonizace a globalismus. Tradiční americké hodnoty, jak je definují filmy “spojující”, pro ně nejsou nedotknutelnými, ale naopak mají být podrobeny polemice. V širším smyslu tedy představují snahu o dekonstrukci amerického mýtu.

Oba tábory se odvolávají na hodnoty, které opravdu lze vystopovat až k fundamentům americké identity (tak, jak pojmenovala v kapitole “Definice amerických hodnot”, tedy ke svobodě a jejímu šíření, komunitě, individualismu, rodině, samostatnosti či vlastnímu sebeurčení. Ani jeden z pólů tedy nejde označit za mylný, či nepravdivý. Problémem je vědomá selektivita těchto hodnot, která oběma táborům umožňuje vytvořit jimi preferovaný, ale fakticky neúplný obraz amerických hodnot. Ty totiž ve své úplnosti vytváří komplikované kontradikce. Ve světě patriotismu, věrnosti a síly, jako by nebyl prostor pro empatii či toleranci. Naopak svět tolerance a sebekritiky, jako by zapovídal přítomnost patriotismu a síly. Oba světy jako tuto svou “polovinu obrazu” přijímali jako dostačující k dosažení vlastního cíle. V jednom případě diváckého úspěchu, v druhém kritických ovací.

Tento princip samozřejmě nelze označit za absolutní a v analyzovaných snímcích lze najít momenty naznačující snahu o překročení vlastního paradigmatu. Je názorem autora této práce, že nejvýraznější z nich obsahuje film Clinta Eastwooda - Americký sniper. Předposlední, silně idylická scéna rodinného semknutí a hrdinova triumfu nad sebou samým by ve “spojujícím” módu filmu měla být tou poslední. Obraz však přejde do černé a titulky suše sdělí, že protagonista byl ten den zabit veteránem, kterému se snažil pomoci. Dle autora práce se jedná moment vnášející do závěru snímku silnou ambivalenci. Eastwood tímto přichází s tvrdou kritikou války, nikoliv z politického ale čistě lidského hlediska. Na základě toho co dělá americkým vojákům a přeneseně také celé americké společnosti. Staví je proti sobě. Tímto také snímek rozměňuje následný obraz veřejného sjednocení během pohřbu, protože realita Kyleovy smrti představuje mnohem komplikovanější realitu.

7.2 Ostrov svobody jako pokus východisko

V tomto kontextu se zde práce vrací ke své praktické části, předkládanému snímku *Ostrov svobody*, jakožto k pokusu autora reprezentovat hodnoty zároveň způsobem spojujícím i polemickým. Film představuje snahu o vytvoření narativu, ve kterém kategorie jako svoboda a loajalita nebo síla a altruismus mohou koexistovat.

Ústřední představitele snímku lze vnímat jako reprezentanty dvou souborů amerických hodnot. Jindřich v sobě nese svobodu, sílu, individualismus a (možná především) následování osobního štěstí tak, jak jej zmiňuje Deklarace nezávislosti USA. Jeho svoboda je svobodou fyzickou, svázanou s prostorem. Jeho, z jiné perspektivy uvažující protějšek, Eva, však také ve svém životním étosu čerpá z amerických hodnot. Řídí se hodnotami věrnosti, rodiny, vlastenectví a pospolitosti. Její svoboda je svobodou ve vztahu k vlastnímu myšlení. A film se ztotožňuje z oběma pohledy.

Namísto odmítnutí jednoho z postojů je film oba reprezentuje jako legitimní a fundamentálně pravdivé. Ačkoliv je vyprávěn pohledem Jindřicha, snímek se pokouší promyšleně dávkovat prostor a argumenty obou stran aby nikdy nedošlo k monologu jen jednoho z pohledů. Když z jedné strany přijde atraktivní hravost a oduševnělost v podobě zpěvu *Měsíční řeky*, z té druhé se ozvěnou vrátí světáckost ve znalosti angličtiny a romantická vize Hemingwaye a Kerouacka. Evin pádný argument o Jindřichově “přispívání” režimu prací elektrikáře zase kontruje vzpomínka na jeho zásadovost, když i jako malý odmítal zpívat svazácké písničky.

Nejvýrazněji je pak princip zpřítomněn během ústředního názorového střetu. Dialog byl psán s vědomím toho, že jeho závěrem nebude výhra jedné strany, ale “hodnotový gordický uzel”. V tomto smyslu je i každý argument formulován tak, aby na něj mohl následovat stejně elegantní protiargument. “Kdyby můj táta podruhý utek, tak by třeba v mých čtrnácti neumřel!... Tak ten můj má umřít z toho, že mě už nikdy neuvidí?” zní jedna z výměn ve filmu. Opět chybí vítěz, zůstává jen pravda kontrovaná pravdou. Postavy také argumenty protistrany chápou a ví, že jsou legitimní. Jejich názor na toho druhého se ani po vzrušené výměně názorů nezměnil. Ví, že se ocitli v bezvýchodné situaci, ve které však oba stále chtějí pro druhého fundamentálně to dobré. Východiskem je pouze popření své perspektivy svobody ze strany některého z hrdinů a film zde obžalovává stav světa, který je k tomu nutí.

Film tuto ekvivalenci podtrhuje také formálně. Polodetaily obou hrdinů jsou snímány stejnou optikou a využíván je často také frontální dvou-polodetail na oba. Tedy záběr přisuzující oběma rovnocennost. Formální zpřítomnění této snahy o rovnocennost představuje také např. způsob snímání scény zpěvu *Měsíční řeky*. Záběr na Evu začíná z úhlu pohledu Jindřicha a reprezentuje ji

jako atraktivní, křehkou a přitažlivou. Situačním pohybem kamery se ovšem z mizanscény stane dvou-polocelek reprezentující také Jindřicha a jeho reakci. Když nakonec hrdina překvapivě písničku přebírá v angličtině, dojíždí kamera do jeho polodetailu a propůjčuje mu dominanci.

Snímek sice zdánlivě končí vítězstvím jedné strany debaty, tedy tím že Jindřich zůstane s Evou v letadle, avšak emoce momentu je záměrně ambivalentnější, než běžný happyend. Eva Jindřicha přivíjí k sobě, ale zároveň mu jeeho rozhodnutí vyčítá. Jindřich ji sleduje pohledem spíše zdrceným, nežli láskyplným. Stejně tak následné defillé pasažérů představujících reálný socialismus vrací do chvíle ambivalenci. Nakonec, podstatným formálním prostředkem pro umocnění ambivalence závěrečného momentu je také rozhodnutí pokračování záběru na ústřední dvojici i pod titulky. To dává vyprchat prvotní romantické emoci a naopak vytváří prostor pro komplexnější otázky o možné budoucnosti jejich vztahu.

Důvodem, proč práce představuje Ostrov svobody jako možné východisko v diskuzi o reprezentaci hodnot je také jeho odhodlání stále zůstat filmem diváckým a zábavným. Snímek se pokouší skloubit polemický přístup k reprezentaci hodnot s tradičním a “pro-diváckým” vyprávěcím stylem. Drží se tradiční struktury romantického filmu a zachovává si to, co žánr dělá atraktivním. Nepozicuje se apriori jako “artový, či závažný” ale spíše jako sdílný a divácky atraktivní. To mu dává šanci vykročit k jinému druhu publika a vnést svůj pohled do širšího diskurzu.

Kinematografie se nemusí uvelebovat ani v bezpečí zjednodušujících, idealistických narativů, ale ani v notorickém, bezvýhodném popisu společenských nedostatků. Její ambicí by mohlo být také naznačení “cesty ven”. Měla by se pokoušet o hledání způsobů jak společnost může zůstat spojená i při polemice, jak i v momentech nesouhlasu nalézat fundamenty, které nás spojují. V době celospolečenské “ideové segregace” je cenné vše, co její hranice překračuje. Kinematografie k tomuto má předpoklad, protože je ve své podstatě nástrojem empatie. Má schopnost vsadit diváka do zkušenosti někoho jiného a vytvořit k němu empatii. Docíluje toho skrze nalezení prvků univerzální, společné lidskosti, oněch věcí, na kterých se shodujeme. Je názorem autora této práce, že tato její schopnost v kombinaci s větší odvahou autorů spojovat i polemizovat zároveň, mohou být klíčem ke společenskému “znovu-potkání se”.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:

BERCOVITCH, Sacvan. Rituály souhlasu: symbolická konstrukce Ameriky a její proměny. Přeložil Martin POKORNÝ. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2017. Limes (Karolinum). ISBN 978-80-246-3243-8.

KOZÁK, Kryštof. České probuzení z amerického snu: proč a jak se v České republice zabývat Spojenými státy. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2019. ISBN 978-80-246-4280-2.

Obsahová analýza / formální obsahová analýza / kvantitativní obsahová analýza. AntropoWeb [online]. [cit. 2023-11-13]. ISSN 1801-8807. Dostupné z: <http://www.antropoweb.cz/cs/obsahova-analyza-formalni-obsahova-analyza-kvantitativni-obsahova-analyza>

EMERSON, Ralph Waldo. Sebedůvěra. 1995. Zvláštní vydání. ISBN 80-95436-40-X.

CETTL, R. (2009). Terrorism in American cinema: An analytical filmography, 1960-2008. Jefferson, N.C: McFarland & Co.

PRATT, Julius W. "JOHN L. O'SULLIVAN AND MANIFEST DESTINY." *New York History*, vol. 14, no. 3, 1933, pp. 213–34. *JSTOR*, <http://www.jstor.org/stable/24470589>. Accessed 5 Sept. 2024.

JEFFERSON, Thomas a KREJČÍ, Miloš. Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických s komentáři Miloše Krejčího. V nakl. Otakar II. 1. vyd. Praha: Otakar II., 2000. ISBN 80-863-5524-1.

HENSON, J. (2017). The Long War Onscreen: A Genre Study of the War on Terror in American Cinema. ProQuest Dissertations and Theses. Boston University

WESTWELL, Guy. Parallel Lines: Post-9/11 American Cinema. Wallflower Press; Illustrated edition, 2014. ISBN 0231172036.

DODDS, Klaus. "Review Article: Hollywood and the Popular Geopolitics of the War on Terror." *Third World Quarterly*, vol. 29, no. 8, 2008, pp. 1621–37, <http://www.jstor.org/stable/20455133>.

FIELD, Syd. *Screenplay: The Foundations of Screenwriting*. Rev. ed. New York, N.Y.: Delta Trade Paperbacks, 2005. ISBN 978-0-385-33903-2.

MCKEE, Robert. (1997) *Story: Style, Structure, Substance, and the Principles of Screenwriting*. Harper Collins.

BRADSHAW, Peter. American Sniper review – worryingly dull celebration of a killer. Online. The Guardian. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/film/2015/jan/15/american-sniper-review-clint-eastwood-bradley-cooper>. [cit. 2023-02-05].

KERMODE, Mark. Mark Kermode reviews American Sniper. Online. YouTube.com. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=CFyrF_m-HrI. [cit. 2023-04-07].

BRODY, Rachard. “American Sniper” Takes Apart the Myth of the American Warrior. Online. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/culture/richard-brody/american-sniper-takes-apart-myth-american-warrior>. [cit. 2023-08-09].

SCOTT, Anthony Oliver. A Sniper Does His Deeds, but the Battle Never Ends. Online. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2014/12/25/movies/american-sniper-a-clint-eastwood-film-starring-bradley-cooper.html>. [cit. 2023-18-05n. 1.0].

O’SULLIVAN, Michael. ‘American Sniper’ movie review: Clint Eastwood’s by-the-book interpretation of Chris Kyle’s story. Online. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/goingoutguide/movies/american-sniper-movie-review-clint-eastwoods-by-the-book-interpretation-of-chris-kyles-story/2015/01/14/d36835aa-9a86-11e4-96cc-e858eba91ced_story.html. [cit. 2022-10].

KERMODE, Mark. The Hurt Locker and The Hangover. Online. The Guardian. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/film/2009/dec/13/hurt-locker-bigelow-hangover-tyson>. [cit. 2022-02].

BRADSHAW, Peter. The Hurt Locker review – blazingly powerful anti-war action film. Online. The Guardian. Dostupné z: <https://theguardian.com/film/2009/aug/28/the-hurt-locker-review>. [cit. 2022-02-07].

SCOTT, Anthony Oliver. Soldiers on a Live Wire Between Peril and Protocol. Online. The New York Times. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2009/06/26/movies/26hurt.html>. [cit. 2022-04-06].

DENBY, David. Anxiety Tests. Online. The New Yorker. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/magazine/2009/06/29/anxiety-tests-movie-reviews-hurt-locker-food-inc>. [cit. 2023-09-03].

CORLISS, Richard. The Hurt Locker: A Near-Perfect War Film. Online. Time Magazine. Dostupné z: <https://content.time.com/time/arts/article/0,8599,1838615,00.html>. [cit. 2023-04-04].

BRADSHAW, Peter. Lone Survivor – review. Online. The Guardian. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/film/2014/jan/30/lone-survivor-review>. [cit. 2023-12-01].

KERMODE, Mark. Mark Kermode reviews Lone Survivor. Online. In: . Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=5T586KQ_Llw. [cit. 2023-11-12].

SCOTT, Anthony Oliver. Soldiers Fighting, but Coping Most of All. Online. The New York Times. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2013/12/25/movies/mark-wahlberg-stars-in-lone-survivor-by-peter-berg.html>. [cit. 2024-02-15].

O’SULLIVAN, Michael. ‘Lone Survivor’ movie review: Missing a chance to make a connection. Online. The Washington Post. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/goingoutguide/movies/lone-survivor-movie-review-missing-a-chance-to-make-a-connection/2014/01/08/b72ffd9e-73d3-11e3-8def-a33011492df2_story.html. [cit. 2022-05].

CORLISS, Richard. Lone Survivor: Why Are We in Afghanistan? Online. Time Magazine. Dostupné z: <https://entertainment.time.com/2013/12/25/lone-survivor/>. [cit. 2022-07].

GENZLINGER, Neil. Review: In ‘Megan Leavey,’ a Marine, Her Dog and a Bond Forged in War. Online. The New York Times. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2017/06/08/movies/megan-leavey-review-kate-mara.html>. [cit. 2022-02-10].

JENKINS, Mark. 'Megan Leavey' is a canine-human love story. Online. The Washington Post. Dostupné z:

https://www.washingtonpost.com/goingoutguide/movies/megan-leavey-is-a-canine-human-love-story/2017/06/08/9cabd844-4ab7-11e7-a186-60c031eab644_story.html. [cit. 2022-05-10].

ABELE, Robert. Review: 'Megan Leavey' tells a tale of two war heroes: a woman Marine and her bomb-sniffing K-9. Online. Dostupné z:

<https://www.latimes.com/entertainment/movies/la-et-mn-megan-leavey-review-20170608-story.html>. [cit. 2022-05-10].

LINDEN, Sheri. 'Megan Leavey': Film Review. Online. Dostupné z:

<https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-reviews/megan-leavey-review-1004924/>. [cit. 2022-05-10].

O'MALLEY, Sheila. Megan Leavey. Online. RogerEbert.com. Dostupné z:

<https://www.rogerebert.com/reviews/megan-leavey-2017>. [cit. 2022-05-10].

BRADSHAW, Peter. Act of Valour – review. Online. The Guardian. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/film/2012/mar/22/act-of-valor-review>. [cit. 2023-04-11].

KERMODE, Mark. Mark Kermode Act of Valour. Online. Dostupné z:

<https://www.youtube.com/watch?v=-6ARjm2WUPk>. [cit. 2023-04-11].

CATSOULIS, Jeannette. Real Men Fight Real Wars and an Occasional Actor. Online. The New York Times. Dostupné z:

<https://www.nytimes.com/2012/02/24/movies/act-of-valor-starring-navy-seal-members.html>. [cit. 2023-09-15].

CORLISS, Richard. Act of Valor: Trained SEALs. Online. Time Magazine. Dostupné z:

<https://entertainment.time.com/2012/02/25/act-of-valor-trained-seals/>. [cit. 2023-09-15].

JANKINS, Mark. "Act of Valor": Real SEALs foil terrorist plot. Online. The Wa.

Dostupné z: <https://www.montereyherald.com/2012/02/22/act-of-valor-real-seals-foil-terrorist-plot/>. [cit. 2023-09-15].

FLINT, Hanna. With Mosul, the Russo brothers fall prey to white saviour syndrome. Online. The Guardian. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/film/2019/sep/20/with-mosul-the-russo-brothers-fallen-prey-to-white-saviour-syndrome>. [cit. 2023-11-23].

KENIGSBERG, Ben. 'Mosul' Review: In Iraq, This Time It's Personal. Online. The New York Times. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2020/11/26/movies/mosul-review.html>. [cit. 2023-11-23].

HADADI, Roxana. Mosul. Online. RogerEbert.com. Dostupné z: <https://www.rogerebert.com/reviews/mosul-movie-review-2020>. [cit. 2023-11-23].

ROEPER, Richard. 'Mosul': Intense Netflix war film is one of the year's best. Online. Chicago Sun Times. Dostupné z: <https://chicago.suntimes.com/2020/11/25/21717759/mosul-review-netflix-movie-iraq-ninevah-swat-team-isis>. [cit. 2023-11-32].

VAN HOEIJ, Boyd. 'Mosul': Film Review | TIFF 2019. Online. The Hollywood Reporter. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-reviews/mosul-1238849/>. [cit. 2023-11-23].

SEZNAM TABULEK

Tabulka 6.1 Zobecněné tendence reprezentace v nejvýdělečnějších a nejcennějších filmech

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČSSR - Československá socialistická republika

SEAL - Sea, Air, and Land Teams (Námořní, vzdušné a pozemní týmy Námořnictva Spojených států amerických)

SWAT - Special Weapons and Tactics (speciální zbraně a taktiky)

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Praktická část disertační práce - snímek Ostrov svobody

PŘEHLED AKTIVIT

MgA. Petr Januschka

Ostrov svobody – krátkometrážní drama, 2022, 26 min

Pozice: Režisér a scenárista

Krátký film o lásce a svobodě. Píše se rok 1981 v komunistickém Československu a mladý muž Jindřich se na palubě charterového letu na Kubu překvapivě setkává se svou láskou z dětství Evou. Okamžitě navážou rozhovor a s každou odpovědí, s každým zábleskem či nechtěným dotykem staré pouto znovu ožívá. Netuší, že brzy budou stát před možná nejtěžším rozhodnutím svého života.

vítězství: Cena české filmové kritiky Nejlepší krátký film 2022

nominace: Cena Magnesia za nejlepší studentský film 2022

festivaly: Vancouver International Film Festivalu v sekci International Shorts, Tirana International Film Festival, Louisville's International Festival of Film, Florida Film Festival

Alenka v Říši gifů - naučný seriál, 2021 - 2023, 14 min

Pozice: Režisér

Alenka v říši GIFů je populárně naučný pořad pro děti, které tráví čas on line, ne vždycky si ale vždycky umí poradit s tím, s čím se na síti potkají. Hlavní postavou je Alenka, která se velmi dobře vyzná v technologiích, ale už méně si rozumí s lidmi. Oporou je jí kamarád Oskar, který fungování internetu nerozumí a často se zaplete do legračních problémů, z nichž ho Alenka musí vysvobodit. Přitom jim pomáhá nápověda v podobě zábavného chytrého iKrálika, asistenta z mobilu, a také internetoví odborníci.

Sex O'Clock: Afterparty - naučný seriál, 2023 - 2024, 5 min

Pozice: Režisér a scenárista

Afterparty je pořad o sexualitě a tabu, která boří Voyo seriál Sex O'Clock. Mladý člověk to nemá jednoduché, řeší sám sebe, řeší své okolí a občas je toho prostě moc. Jak se postavit k rodiči, který je najednou někým jiným, než jste si mysleli? Co dělat, když na sex zbyde víc než jen vzpomínka nebo když kvůli pornu meškáš ve škole? Sex O'Clock: Afterparty překonává tabu, s diváky si povídá o tématech, která není lehké otevírat, a herečka Veronika Čermák Macková jimi provází s humorem a otevřenou myslí.

Vitana - TV spot, 2024, 20s

Pozice: Režisér a scenárista

Série televizních spotů v české a slovenské mutaci pro českého potravinářského výrobce Vitana.

Notino: Vánoce - TV spot, 2022, 30s

Pozice: Režisér a scenárista

Série vánočních televizních spotů pro českého prodejce kosmetiky Notino.



737 078 499 | Petr.Januschka@seznam.cz

Petr Januschka

Režisér a scenárista, autor oceněných krátkých dokumentárních i hraných filmů a reklam

NAROZENÍ

1.6.1994, Ostrava
Od roku 2019 trvale v Praze

PRÁCE



KRÁTKÉ FILMY

- o **OCENĚNÍ A UVEDENÍ:** Cena české filmové kritiky, Cena Magnesia Český lev (nominace), KVIFF, MFDF Jihlava, Vancouver International Film Festival, Tirana International Film Festival, Neisse Film Festival, Slavonice Fest, Finále Plzeň, Prague Shorts, Studentský maraton České Televize, Noc filmových nadějí, MFSF Písek, Zlín Film Festival, RecFest, FilmFestival Cottbus, FICMEC Festival Beirut

REKLAMNÍ TVORBA

- o 2X vítěz "Katovna" (Mediář)
- o Vítěz stříbrná Effie 2018 a 2019
- o Kampaně pro C2C.CZ, Notino, Panzani, Pfizer, Český para hokej a další

JAZYKY

ČEŠTINA

- + Mateřský jazyk

ANGLIČTINA

- + Jazykové kurzy v Cambridge (UK) a New Yorku (USA) na úrovni B2 a C1
- + First Certificate in English (2013)

NĚMČINA

- + Pasivní znalost

VZDĚLÁNÍ

2006-2014

GYMNÁZIUM OLGY HAVLOVÉ V OSTRAVĚ

2014 - 2017

BAKALÁŘ UMĚNÍ – Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

- + Obor Režie a scenáristika
- + Cena vedoucí ateliéru (k bakalářské promoci)

2017 - 2020

MAGISTR UMĚNÍ – Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

- + Obor Režie a scenáristika
- + Cena děkanky (k magisterské promoci)

2020 - dosud

DOKTORSKÉ STUDIUM - Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

- + Obor Multimédia a design

MgA. Petr Januschka, Ph.D.

Americký válečný film 21. století: Na frontě hodnot

21st Century American War Cinema: On the Frontline of Values

Teze disertační práce

Vydala Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně,
nám. T. G. Masaryka 5555, 760 01 Zlín.

Náklad: vyšlo elektronicky (14 pt)

Sazba: autor (14 pt)

Publikace neprošla jazykovou ani redakční úpravou. (14 pt)

Pořadí vydání: první

Rok vydání 2024

ISBN 978-80-7678-297-6

